

[Industriministeren]

med større produktion og eksport til følge, ligesom det må forventes at have en gunstig indflydelse på beskæftigelsen.

Med hensyn til lovforslagets detaljer tillader jeg mig at henvise til bemærkningerne, der er knyttet til lovforslaget.

Herved anbefaler jeg forslaget til tingets hurtige og velvillige behandling.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg tillader mig herved for folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Arbejdstilbud til langtidsledige og ret til efterløn).

(Lovforslag nr. L 200).

Forslaget indeholder regler om forlængelse af jobtilbudsordningen og ændrede krav til medlemskab af en arbejdsløshedskasse som betingelse for ret til efterløn.

Jobtilbudsordningen for langtidsledige, der nu har virket 1½ år, har til formål at give de langtidsledige et reelt arbejdstilbud, således at ingen kan miste retten til dagpenge uden forinden at have fået et tilbud om arbejde. Herved sikres, at den lediges arbejdsevne og tilknytning til arbejdsmarkedet ikke går tabt for samfundet, men genoptrænes og vedligeholdes.

I tiden fra ordningens start den 1. oktober 1978 og til udgangen af 1979 har ca. 30.000 langtidsledige fået et jobtilbud, og ca. 18.000 har modtaget tilbuddet. Knap 20 pct. af disse er blevet beskæftiget i den private sektor, mens resten har været placeret i den offentlige sektor. Ca. 55 pct. af dem, der har modtaget et jobtilbud, fortsætter i beskæftigelse m. v. efter ophør af jobtilbudsperioden, og heraf fortsætter halvdelen i beskæftigelse hos den samme arbejdsgiver.

Det har været en af målsætningerne med ordningen, at de langtidsledige så vidt muligt skulle placeres i den private sektor. Det kan derfor umiddelbart virke skuffende, at en så forholdsvis beskedent andel er blevet ansat i private virksomheder. Dette forhold må imidlertid ses i lyset af, at der såvel ved ordningens start som pr. 1. januar 1980 har været et større antal langtidsledige, som på samme tidspunkt skulle have et jobtilbud, hvilket har vanskeliggjort det opsøgende arbejde over for virksomhederne.

Endvidere har en del af dem, der har afslået et jobtilbud, selv fundet sig et job i den private sektor, ligesom en række især større virksomheder har ansat langtidsledige uden at gøre brug af genoptræningsydelsen, således at andelen, der har fået job i private virksomheder, uden tvivl ligger noget over de i bemærkningerne til lovforslaget angivne 18 pct.

Endelig må det ved vurderingen af den private sektors rolle understreges, at omkring ¾ af de langtidsledige, der blev ansat i private virksomheder, enten er forblevet i jobbet eller har fået et andet i umiddelbar forlængelse af jobtilbudsperioden.

Jobtilbudsordningen har medført et betydeligt arbejdspress for arbejdsformidlingskontorerne og kommunerne bl. a. på grund af usikre og sene indberetninger fra arbejdsløshedskasserne og de i perioder store antal langtidsledige, der skulle fremskaffes jobtilbud til. Disse indkøringsvanskeligheder skulle nu være overvundet, således at mulighederne for at kunne tilbyde en sammenhængende hjælp med evt. uddannelses- og kursustilbud skulle være forøget. Herved skulle også ansættelsesmulighederne i private virksomheder blive forbedret.

Med hensyn til de økonomiske konsekvenser af forslaget skal jeg henvise til lovforslagets bemærkninger. Det fremgår heraf, at sammenlignet med regneeksemplet i det oprindelige lovforslag, der blev fremsat den 20. april 1978, har udgifterne for såvel staten som kommunerne være betydelig mindre. I perioden fra 1. oktober 1978 til 31. december 1979 og i året 1980 vil både de statslige udgifter til genoptræningsydelse og de kommunale nettolønudgifter være væsentlig mindre end oprindelig forudsat, især på grund af, at den samlede tilgang til jobtilbudsordningen har været mindre og fortsat forventes at blive mindre end det, ordningen oprindeligt var dimensioneret til, således at en forlængelse af ordningen ikke vil medføre forøgede økonomiske byrder for kommunerne.

Ved fremsættelsen af lovforslaget om jobtilbudsordning den 20. april 1978 bemærkede jeg, at regeringen ville se positivt på en evt. forlængelse af ordningen efter 1. januar 1981, såfremt beskæftigelsessituationen viste behov herfor. På trods af den positive tendens, beskæftigelsesudviklingen har vist det seneste år, finder jeg fortsat, der er behov for

[Arbejdsministeren]

jobtilbudsordningen, og da erfaringerne med ordningen har været gode, finder regeringen det rigtigt at foreslå, at ordningen forlænges. Behovet for jobtilbudsordningen vil imidlertid svækkes, efterhånden som § 65 i arbejdsløshedsloven fuldt ud kommer til at fungere. Regeringen finder det derfor hensigtsmæssigt at forlænge jobtilbudsordningen i 3 år, således at folketinget ved denne periodes udløb på ny får lejlighed til at tage spørgsmålet op.

Der foreslås samtidig en ændring af medlemskravet som betingelse for ret til efterløn.

Ved efterlønsordningens indførelse den 1. januar 1979 blev det fastsat, at man skulle have været medlem af en arbejdsløshedskasse i sammenlagt 5 år inden for de sidste 10 år for at have ret til efterløn.

Erfaringerne fra den tid, ordningen har virket, har vist, at det fastsatte krav om medlemskab ikke sikrer den faste, stabile tilknytning til arbejdsløshedsforsikringssystemet, som ordningen bygger på, idet der har været eksempler på, at tidspunktet for indmeldelse i en arbejdsløshedskasse udskydes indtil 5 år forud for overgangen til efterløn.

Dette forhold ønskes ændret, og der foreslås derfor en skærpelse af kravet om medlemskab, således at dette fastsættes til 10 års medlemskab inden for de sidste 15 år. I forbindelse hermed indføres der en glidende overgangsordning, som sikrer, at alle, der ved lovforslagets fremsættelse har en berettiget forventning om at kunne gå på efterløn, når de fylder 60 år, får mulighed for det.

Idet jeg i øvrigt henviser til forslaget og dets bemærkninger, anbefaler jeg lovforslaget til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Hermed tillader jeg mig at fremsætte:

Forslag til lov om barselorlov m. v.
(Lovforslag nr. L 202).

Forslaget tager sigte på at indføre regler om ret til fravær m. m. i forbindelse med graviditet, fødsel og adoption.

Forslaget har udgangspunkt i de forslag, der er fremlagt i betænkning nr. 846 om barselorlov fra fællesudvalget under børnekommissionen og ligestillingsrådet, samt de udtalelser, der er afgivet af organisationer og myndigheder m. fl. i forbindelse med betænkningen.

Forslaget er udtryk for et behov for lovfæstelse af den forudsætning om ret til fravær, som retten til dagpenge ved graviditet og adoption i dag hviler på, og forslaget har således en meget nær tilknytning til det samtidig af socialministeren fremsatte forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Forslaget indebærer, at en gravid kvinde har ret at være fraværende fra sit arbejde i en periode af 4 uger før fødslen og til 14 uger efter fødslen, og konsekvensen af denne ret er, at hendes fravær ikke udløser misligholdelsesvirkninger i arbejdsforholdet.

Forslaget indeholder endvidere en lignende ret til fravær i alle de øvrige situationer, hvor en lønmodtager har ret til dagpenge efter dagpengelovens kapitel 12 om dagpenge ved fødsel og adoption.

Orlovsperioden foreslås medregnet ved beregning af ancienniteten i arbejdsforholdet, og en bestemmelse om forbud mod afskedigelse på grund af graviditet, fødsel eller adoption svarende til ligebehandlingslovens regler er ligeledes indeholdt i forslaget.

Endelig indeholder forslaget af hensyn til arbejdsgiverens tilrettelæggelse af arbejdet en pligt for den kvindelige lønmodtager, der har haft orlov, til med 14 dages varsel at underrette om, hvornår hun vil genoptage arbejdet efter fødslen.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets bemærkninger, skal jeg anbefale forslaget til tingets velvillige behandling.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

(Lovforslag nr. L 201).

Lovforslaget indeholder forslag om:

- 1) Udvidelse af dagpengeretten i forbindelse med graviditet, barsel og adoption,
- 2) lempelser af arbejdsgivernes dagpengepligt som led i de foranstaltninger, det er besluttet at iværksætte for at fremme beskæftigelsen, og
- 3) en række overvejende tekniske justeringer af dagpengeordningen.

Betænkning nr. 846 om barselorlov fra fællesudvalget under børnekommissionen og ligestillingsrådet har dannet udgangspunkt